

Głos Ludu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

**Katarzyna Stonawska
przywiozła Grand Prix**
| s. 3

**Polak, Węgier, dwa
bratanki** | s. 4

**Czas pomyśleć
o studiach w Polsce**
| s. 5

Kongres Polaków chce pracować dla tych, co chcą działać

WYDARZENIE: *Wszyscy spodziewali się, że w 1989 roku motorem zmian demokratycznych nad Olzą będzie Polski Związek Kulturalno-Oświatowy, który przekształcił się w Związek Polaków. Tak się jednak nie stało, a zrodził się Kongres Polaków. Dlaczego tak się stało? O tym dyskutowano w piątek w Czeskim Cieszynie w zapelnionym do ostatniego miejsca Klubie „Dziupla”.*

„Jak powstawał Kongres Polaków. Początki transformacji polskiego społeczeństwa na Zaolziu (listopad 1989 – marzec 1990)” – tak nazwano spotkanie dyskusyjne, którego celem było podsumowanie dwóch dekad działalności Kongresu Polaków na rzecz polskiej społeczności w Republice Czeskiej. Do dyskusji na ten temat historyk Roman Baron zaprosił w „Dziupli” rzeczników Polskiej Sekcji Forum Obywatelskiego oraz członków pierwszej Rady Polaków: Danutę Branną, Tadeusza Wantułę, Marianę Siedlaczka oraz Bogdanę Kokotkę. W trakcie spotkania dołączył też do nich konsul generalny RP w Ostrawie, Jerzy Kronhold, w 1989 roku działacz Solidarności Polsko-Czechosłowackiej.

Jak rodził się Kongres? Przez cztery długie miesiące – od 17 listopada 1989 roku aż do 3 marca 1990 roku, czyli od wybuchu tzw. rewolucji aksamitnej aż do Złotu Polaków, na którym w hotelu Piast wybrano pierwszą radę Polaków. – Wydarzenia w Pradze z 17 listopada były uwieńczeniem cyklu wydarzeń, które toczyły się w Polsce, NRD, na Węgrzech. Było jasne, że zmiany muszą przyjść także nad

Fot. MARTEK SANTARIUS

Uczestnicy piątkowej debaty w Klubie »Dziupla« (od lewej): Danuta Branna, Roman Baron, Tadeusz Wantuła, Bogdana Kokotek, Jerzy Kronhold i Marian Siedlaczek.

Olzę – powiedziała Danuta Branna. Wspólnie z Tadeuszem Wantułą wspominali, że takim pierwszym zaolziańskim momentem rewolucyjnym

były Melpomenki – przegląd małych form scenicznych w Ligotce Kameralnej. Tam wówczas 25 listopada dotarli także strajkujący Zaolziacy, studiujący

na uczelniach wyższych w Czechach, przywieźli ulotki, kasety wideo z relacją z demonstracji z 17 listopada.

Ciąg dalszy na str. 2

ZDARZYŁO SIĘ

JARMARK WIELKANOCNY

Ponad 6,5 tys. osób z Bogumina i okolicy odwiedziło w minioną sobotę tradycyjny już w tym mieście jarmark wielkanocny. W centrum Bogumina, na rynku Masaryka i w budynku kina wybudowano 80 stoisk, a także podium, na którym od rana występowały zespoły ludowe i muzyczne, teatryki dla dzieci i soliści. Na jarmarku można było kupić wyroby rękodzielnicze, roboty ręczne, zabawki, słodycze, upominki oraz różne przedmioty symbolizujące Święta Wielkanocne. Nie zabrakło konkursów i zabaw dla dzieci oraz pokazów rzemiosła ludowego, które na tutejszych jarmarkach od lat cieszą się dużą popularnością. Chętnie kupowano m.in. pięknie ozdobione pisanki oraz najróżniejsze wielkanocne ozdoby. Na brak klientów nie narzekali właściciele stoisk oferujących gorące posiłki i napoje. Dzieci mogły własnoręcznie pomalować wydmszki lub z bliska obejrzeć żywe kozłeta i piskleta. Strzałem w dziesiątkę okazał się pomysł pracowników bogumińskiego schroniska dla bezdomnych psów, którzy na jarmark postanowili przywieźć swoich podopiecznych. Była to jedyna w swoim rodzaju okazja dla osób szukających czworonożnego przyjaciela, a także dla ewentualnych darczyńców chcących wesprzeć finansowo schronisko. (jb)

REKLAMA

**OCIEPLANIE DOMÓW
WYKONUJE**
firma
ADAMIEC
tel: 607 671 527
materiałami
MAMUTHERM®
www.mamutsro.cz

CL-007

POGODA

wtorek   środa

dzień: 13 do 17 °C   dzień: 13 do 17 °C
noc: 3 do -1 °C   noc: 3 do -1 °C
wiatr: 1-4 m/s   wiatr: 3-7 m/s

KOMBATANCI Z ZAOLZIA TRADYCYJNIE ODDALI HOŁD ZAMORDOWANYM PRZEZ HITLEROWCÓW

20 marca, 68 lat później...

Uroczysty apel poświęcony pamięci 24 żołnierzy ZWZ AK zamordowanych przez hitlerowców odbył się w samo południe w sobotę „Pod Wałką” w Cieszynie. Na miejscu nie zabrakło mieszkańców Zaolzia. Tradycyjnie stawili się członkowie Koła Polskich Kombatantów z Zaolzia, obecny był także były prezes Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego, Zygmunt Stopa.

– Nie potrzebujemy zaproszenia, żeby uczestniczyć w tych uroczystościach. Zawsze 20 marca, czy jest to sobota, czy poniedziałek, przychodzimy tutaj. Szczególnie dlatego, że większość zamordowanych pochodzi z Zaolzia – mówili Paweł Badura, Leon Herman, Jan Kiczmer i Jan Pawlas. Kombatanci podkreślali

udaną współpracę z członkami Armii Krajowej, którzy z kolei przyjeżdżają na uroczystości rocznicowe do Żywocic.

20 marca 1942 roku hitlerowcy zamordowali 24 osoby, m.in. Adolfa Chlebka i Jana Kuśnierza z Gutów, Józefa Czepczorza z Łyżbic, Alfonsa Fujcika z Cierlicka Górnego, Karola Jadwiszczoka z Ligotki Kameralnej, Leopolda Leśniara z Poręby, Jana Martynka i Alojzego Szotkowskiego z Mostów koło Jabłonkowa, Pawła Morzoła z Bystrzycy, Józefa Wałacha z Wędryni oraz Jana Kośbę, Rudolfa Kozere, Karola Piechaczka i Alojzego Zuberka z Cieszyna.

W sobotnich uroczystościach uczestniczyło także sporo młodzieży. Przyszli Andrzej Mich i Maciej

Fot. TOMASZ WOLFF

Zygmunt Stopa z kombatantami z Zaolzia oraz działaczem ČSBS.

Mięciel z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych w Cieszynie. Czym dla nich jest patriotyzm?

– To pamięć o tych, którzy polegli, miłość do Ojczyzny, świadomość tego, kim jesteśmy naprawdę, wiara w Polskę – mówili zgodnie. (wot)

9 771212 422027

1 003 4

W Karwinie-Frysztacie jeszcze więcej nowych członków!

Tydzień temu do MK PZKO w Orłowej-Lutyńni zapisało się 23 nowych członków. Okazuje się, że rekord szybko został pobity. Gdy szesnastka młodych ludzi, którzy niedawno oddali deklaracje w MK PZKO w Karwinie-Frysztacie, otrzyma legitymacje członkowskie, frysztańskie Koło będzie się mogło pochwalić 30 nowymi, zapisanymi w tym roku członkami. Koło skupia aktualnie 425 osób.

– Zaczęło się od tego, że na zebranie zarządu przyszli dwaj przedstawiciele średniego pokolenia – Roman Szarowski oraz Leszek Koch – i przedstawili swoje propozycje działania. Za nimi zaczęli napływać kolejni „średniacy”. Zapisali się do Koła wraz z żonami i dziećmi. W większości są to ludzie około czterdziestki. To jest właśnie to pokolenie, którego nam brakowało – mówi prezes Koła, Danuta Ondruch. „Średniacy” wzięli w swe ręce sprawę planowanej przebudowy Domu PZKO, aktualnie zdobywają na nią fundusze. Opracowali nowe strony internetowe Koła. Ścisłe współpracują z Klubem Młodych, który również na przełomie roku „wstał z popiołów”. Wza-

jemnie pomagają sobie w organizacji imprez. Od wielu lat nieoficjalnie działający Klub Sportowca włączyli w strukturę Koła, planują nowe rozgrywki sportowe.

– Dochód z wszystkich imprez Klubu Młodych i Klubu Średniaka przeznaczony jest na zakup cegiełek na przebudowę Domu PZKO – mówi Roman Szarowski. Najbliższą imprezą jest zaplanowane na 10 kwietnia 1. Świniobicie we Frysztacie, pod koniec kwietnia będzie młodzieżowe „Powitanie wiosny”. Frysztańskie Koło PZKO, które jeszcze w ub. roku było w застоju, odżyło. By się o tym przekonać, wystarczy zajrzeć do kalendarza imprez zamieszczonych na stronie internetowej. (dc)

Fot. ARC

Klub Młodych w Karwinie-Frysztacie zorganizował w tym roku udany Bal Młodzieżowy.

Zmiany na czele Diakonii

Diakonia Śląska, pozarządowa organizacja charytatywna działająca od 1990 roku przy Śląskim Kościele Ewangelickim A.W., będzie miała nowego dyrektora. Dotychczasowego dyrektora Czesława Santariusza, który szykuje się do przejścia na emeryturę, zastąpi obecna jego zastępczyni ds. socjalnych, Zuzana Filipková. Nowa dyrektor ma objąć stanowisko w grudniu, na razie nie wiadomo, kto zastąpi ją w obecnej funkcji. Jak mówi dyrektor Santariusz, po 20 latach działalności organizacja, mająca centralę w Czeskim Cieszynie, ma się czym pochwalić. W 1990 r., nawiązując do inicjatyw charytatywnych ŚKEAW z początków XX wieku, rozpoczęła praktycznie od zera. Dzisiaj ma 550 pracowników i ponad 50 ośrodków. Nie tylko na terenie województwa morawsko-śląskiego, bo od 2005 roku Diakonia działa także na południowych Morawach. (kor)

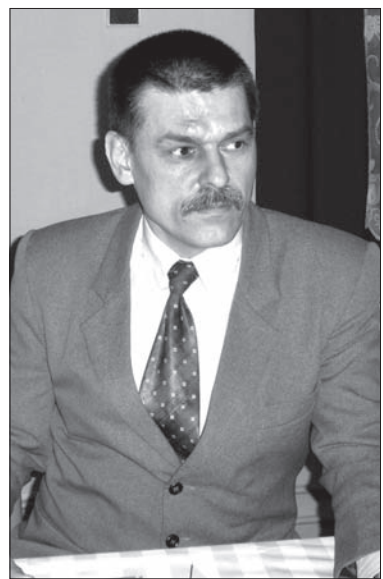
LICZBA DNIA

30

procent Polaków nie ma pojęcia, kto zabił polskich jeńców w Katyniu – wynika z sondażu przeprowadzonego przez Mareco Polska dla tygodnika „Newsweek”. Najstarszą wiedzę na ten temat mają osoby poniżej 20. roku życia. Prawie połowa z nich nie wie, kto jest sprawcą zbrodni katyńskiej. Zdaniem socjolog dr Katarzyny Sztóp-Rutkowskiej, brak wiedzy ma dwie zasadnicze przyczyny: – W odróżnieniu od historii kampanii wrześniowej czy obozu Auschwitz wydarzenia katyńskie zaistniały w politycznym dyskursie i mediach niedawno, bo dopiero 20 lat temu. I szybko zostały wyparte przez kolejne historyczne spory, takie jak sprawa Jedwabnego czy „wypędzenia” Niemców – mówi Sztóp-Rutkowska. (kor)

Zwolnieni za nadużycia

Zmiany w Straży Miejskiej w Czeskim Cieszynie. Jej szeregi opuścili trzej pracownicy, którzy są podejrzani o nadużycia. – Od razu złożyłem

Fot. DANUTA CHLUP

Dyrektor Straży Miejskiej w Czeskim Cieszynie, Piotr Chroboczek.

zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Ani jeden z nich już u nas nie pracuje. Równocześnie rozwiązaliśmy stosunek o pracy z czwartym strażnikiem, ponieważ wyniki jego pracy były niezadowolające – powiedział dyrektor SM, Piotr Chroboczek. Dodał, że Straż Miejska stosuje rygorystyczne mechanizmy kontroli, m.in. monitoruje przebieg służby strażników za pomocą systemu GPS.

Sprawę nadużyć bada inspekcja Policji RC w Ostrawie. Rzeczniczka Inspekcji Policji RC, Martina Lidlová, powiedziała „Głowski Ludu”, że do czasu zakończenia śledztwa nie może zdradzić, jakich nadużyć dopuścili się strażnicy. Tymczasem na swej ostatniej sesji Zarząd Miasta w Czeskim Cieszynie przyjął nową koncepcję Straży Miejskiej. Przyjęci zostaną dwaj pracownicy, którzy – po specjalnym przeszkoleniu – będą prowadzili zajęcia profilaktyczne z dziećmi, młodzieżą i emerytami. Obecnie Straż Miejska zatrudnia 22 osoby. (dc)

Marszałkowi na imieniny

Grupa sympatyków tradycji 4. Pułku Strzelców Podhalańskich z Sekcji Miłośników Militariów w Cieszynie nie zapomniała w piątek 19 marca, kiedy to imieniny obchodzili wszyscy Józefowie, o marszałku Józefie Piłsudskim. W piątkowy wieczór spotkali się pod budynkiem byłego hotelu Austria, by złożyć kwiaty pod tablicą upamiętniającą pobyt marszałka w Cieszynie na początku I wojny światowej.

Ta piątkowa ceremonia to swoisty powrót do tradycji. W okresie międzywojennym imieninom marszałka Piłsudskiego nadawano rangę niemalże święta państwowego. Honorowano w ten sposób człowieka, który był czołowym architektem Odrodzonej Polski. W specjalnie wydanej z tej okazji jednodniówce przypomniano, że imieniny „brygadiera Józefa Piłsudskiego” obchodzono również na Śląsku Cieszyńskim już w 1916 r. Dzieci z polskiej szkoły w Boguminie zorganizowały akademię, a „kierownik szkoły p.

Fot. ARC

Kwiaty trafiły pod tablicę na byłym hotelu Austria.

Andruszewski, przedstawiając dzieł twie boje legionistów, walczących o wolność Ojczyzny i postać brygadiera Piłsudskiego, twórcy Legionów i niezłomnego bojownika o wolność i lepszy byt Ojczyzny”. (kor)

Kongres Polaków chce pracować...

Dokończenie ze str. 1

Powstała pierwsza odezwa, w której strajk studentów i pracowników teatrów poparło 115 młodych Zaolziaków. Podobna odezwa została w tym samym dniu przeczytana podczas koncertu jubileuszowego zespołu „Olza” w Teatrze Cieszyńskim. 30 listopada zaś odbyło się pierwsze z cyklu czwartkowych spotkań w Klubie PZKO w Czeskim Cieszynie, na którym dyskutowano o tym, jak powinni się znaleźć w nowej sytuacji Polacy mieszkający w RC. – Wtedy zaczęliśmy wykuwać zręby tego, co dziś nazywamy Kongresem Polaków. Tam powstał Komitet Obywatelski, Polska Sekcja Forum Obywatelskiego – podkreślił Marian Siedlaczek, jeden z rzeczników Komitetu.

Uczestnicy dyskusji przyznali, że w tamtych rewolucyjnych dniach i tygodniach wszyscy liczyli na to, że motorem zmian demokratycznych w polskiej społeczności nad Olzą będzie PZKO. – Czekaliśmy kilka dni, kilka tygodni, ale w Zarządzie Głównym nic się nie działo. Poczuliśmy się moralnie zobowiązani do tego, żeby z czymś ruszyć. Na spotkaniach nie mówiliśmy jednak o Kongresie, chcieliśmy rozmawiać o naszej społeczności, o naszych problemach i przyszłości otwarcie, bez strachu – wspominał Siedlaczek.

Roman Suchanek, w 1989 roku prezes ZG PZKO, przypomniał, że członkowie władz Związku nie próżnowali. – Już 9 grudnia zwołane zostało Nadzwyczajne Plenum ZG

PZKO, na którym wybrano nowe Tymczasowe Prezydium – stwierdził Suchanek. Oponował mu jednak Wantuła: – To zebranie Plenum mogło być odnowicielskie, mogło przyjść z nową koncepcją działalności PZKO. Wybory do nowego Prezydium były jednak sfałszowane, do nowych władz weszło także trzech członków... komisji wyborczej. Okazało się, że wówczas władze Związku nie stanęły na wysokości zadania. Dlatego w końcu doszło do powstania nowej organizacji, Kongresu Polaków – wyjaśnił Wantuła.

Nie tylko dyskutujący ze sceny, ale także zabierający głos z widowni uznali, że Kongres Polaków sprawdził się i dobrze reprezentuje mniejszość polską w RC w warunkach demokra-

tycznego państwa. Padły jednak także tradycyjne zarzuty: czy Kongres ma prawo reprezentować całe społeczeństwo, kiedy władze Kongresu wybiera raczej nikły procent Polaków, bo sejmiki przed Zgromadzeniem Ogólnym KP nie cieszą się zbyt dużym powodzeniem? – Niestety, takie już jest nasze społeczeństwo. Ale Kongres nie chce wyleczyć społeczeństwa, chce ratować, co się da. Chcemy pracować dla tych, co chcą działać, a nie dla tych, do wszystkiego mają „gdzies”. Warto walczyć dla chociażby pięciu osób, które przyszły na zebranie, a nie dla tych, co wolą w tym czasie siedzieć przed telewizorem – podsumował Tadeusz Wantuła. JACEK SIKORA

Do tematu powrócimy obszerniej w sobotnim numerze

Katarzyna Stonawska przywiozła Grand Prix

Główną nagrodę na XII Międzynarodowym Konkursie Recytatorskim im. Władysława Broniewskiego w Tarnowie zdobyła uczennica 6. klasy Polskiej Szkoły Podstawowej w Gnojniku, Katarzyna Stonawska. Jej koleżanka Alicja Rylko z klasy 7. otrzymała wyróżnienie. Obie dostały wartościowe nagrody – kamery cyfrowe. Do konkursu przygotowały je nauczycielki Grażyna Sikora i Renata Buława.

W zmaganiach, które tradycyjnie towarzyszyły Ogólnopolskiemu Konkursowi Recytatorskiemu, oprócz dwóch Zaolziańek brały udział dzieci ze środowisk polonijnych na Litwie, Ukrainie, Węgrzech i w Rosji. – Co ciekawe, jurorzy stwierdzili, że poziom konkursu międzynarodowego był dużo wyższy od poziomu konkursu ogólnopolskiego – powiedział redaktor dyrektor gnojnickiej szkoły, Tadeusz Grycz, który towarzyszył

dziewczynkom w trzydniowym wyjeździe do Tarnowa.

Dla uczestników konkursu przygotowano również program towarzyszący – zwiedzanie Tarnowa i zamku w pobliskim Dębnie oraz występ Teatru Jednego Aktora z Krakowa. Polska szkoła w Gnojniku od lat utrzymuje przyjazne kontakty z Zespołem Szkół Sportowych im. Polskich Olimpijczyków w Tarnowie. Korzystając z wyjazdu do Tarnowa, dyrektor Grycz uzgodnił z tamtejszą

szkołą plan najbliższych wspólnych imprez. Jesienią odbędą się w Tarnowie warsztaty śpiewaczo-taneczne. – Oprócz tego nauczyciele obu naszych szkół co roku organizują wspólne wycieczki edukacyjno-poznawcze, na przemian w Polsce i w Czechach. Zwiedziliśmy już zamki Południowych Moraw, Bieszczady, a w tym roku nauczyciele z Polski życzyliby sobie zwiedzić Pragę i Morawski Kras – powiedział Grycz naszej redakcji. (dc)

Kasia Stonawska zdobyła w Tarnowie Grand Prix.

Suszanki promowały szołdrę i kołoczki

Udanie reprezentowały Zaolzie na siódmej edycji Regionalnego Konkursu Wypieków na Zapusty i Wielkanoc „Dorty, kołoczki, krepki i inne placki”, który odbył się w sobotę w Zebrzydowicach, członkinie Klubu Kobiet przy MK PZKO w Suchej Górnej. Panie zdobyły wyróżnienie za ciastka i chleb. – Jesteśmy po raz pierwszy na tym konkursie, dlatego nie do końca znaliśmy jego formułę. Przygotowałyśmy wieniec chlebowy, wieniec mięsny, babkę z białek z bakaliami, sałatkę wiosenną i szołdrę. Nie zabrakło także naszych typowo weselnych kołoczki, które pieczemy przy każdej okazji, a podczas imprez bardzo

szybko znajdują nabywców – powiedziała Eugenia Kaña, przewodnicząca Klubu Kobiet.

W tegorocznym święcie kulinarnym wystartowało dziewięć zespołów z całego Śląska Cieszyńskiego, przede wszystkim koła gospodyń wiejskich. – Pragniemy zachować i utrwalić nasze kulinarne dziedzictwo. Podczas konkursu chcemy zaprezentować oraz udokumentować wypieki z naszego regionu, zwłaszcza te, które przygotowane zostały według dawnych, już zanikających receptur – przyznała Małgorzata Guz, dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Zebrzydowicach. (wot)

Członkinie Klubu Kobiet przy MK PZKO w Suchej Górnej na konkursie w Zebrzydowicach. Od lewej: Janina Rzyman, Eugenia Kaña, Helena Adamec i Marta Neděle.

O śląskich miastach w okresie baroku

Państwowe Archiwum Powiatowe w Karwinie zaprasza w czwartek o godz. 17.00 na wykład Ireny Korbelářovej, docent Uniwersytetu Śląskiego w Opawie, pt. „Miasta na Śląsku Cieszyńskim w okresie baroku: na pograniczu kultur, znie-

wolone przez tradycje i zwyczaje”. Wykład odbędzie się w sali wykładowej Archiwum. W okresie baroku (w XVII wieku i 1. połowie XVIII w.) w skład Śląska Cieszyńskiego wchodziło siedem miast, leżących dziś w dwóch państwach: Cieszyn,

który był polityczną i administracyjną stolicą Księstwa, oraz sześć miast poddańczych – Bielsko, Frydek, Frysztat, Skoczów, Strumień i Jabłonków, który w tym roku przypomina sobie 450. rocznicę nadania praw miejskich. (dc)

»Beskid« witał wiosnę

Członkowie Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Sportowego „Beskid Śląski” od wielu lat organizowali w pierwszym dniu wiosny wymarsz na Studzieniczne. W tym roku postanowili zmienić formułę tej wycieczki. W sobotę 20 marca wybrali się z Dobracic – przez Praszywą, Kotarz i Ropiczkę – do Ligotki Kameralnej.

– Była to pierwsza z wycieczek nowego letniego sezonu turystycznego, w której wzięło udział 75 turystów. A chociaż na grzbiectach gór zalega jeszcze pokaźna warstwa śniegu, pogoda była prawdziwie wiosenna, a nad polami śpiewały już skowronki – powiedziała nam prezes „Beskidu Śląskiego”, Halina Twardzik.

Prezes zdradziła nam też, że 13 marca, na uroczystym spotkaniu w Cieszynie z okazji 100. rocznicy założenia tamtejszego oddziału PTTK „Beskid Śląski”, zaolziański „Beskid” został uhonorowany medalem „Za pomoc i współpracę”. Odnaczenie wręczył Zaolziakom Lech Drożdżyński, prezes Zarządu Głównego PTTK w Warszawie. – Wystawę z okazji 100-lecia cieszyńskiego oddziału, na której znalazło się też wiele dokumentów i fotografii z działalności naszej zaolziańskiej organizacji, można w Muzeum Śląska Cieszyńskiego oglądać do 25 marca – zaprasza prezes Twardzik. (kor)

100 LAT TEMU PRASA DONOSIŁA...

Park Sikory

„Wiadomo, że p. Adam Sikora, dyrektor tutejszego Towarzystwa oszczędności i zaliczek, darował »Macierzy szkolnej« cały swój zaoszczędzony majątek na urządzenie w Cieszynie parku, gdzieby się nasza młodzież mogła w wolnych chwilach bawić na wolnym powietrzu”, przypomniał w marcu 1910 r. swym czytelnikom „Poseł Ewangelicki”. W tym to właśnie miesiącu prace nad urządzeniem nowego parku ruszyły pełną parą.

A „kto chce wziąć w nich udział” – zachęcał ze swej strony „Dziennik Cieszyński” – „raczy się zgłosić po południu do parku. Dla przysporzenia funduszu na park Sikory ma być zrobiona zbiorowa fotografia pracowników, oraz przygotowana z niej widokówka, a dochód ze sprzedaży tej widokówki pójdzie na park”. Natomiast panowie „Franciszek Mocko i Jan Biedrawa, fabrykanci z Trzyńca, darowali »Macierzy szkolnej« na park Sikory 62 metry betonowych rur wartości przeszło 200 K.”, a „p. Paweł Marek z Ropicy zrzekł się pretensji spornej do kawałka pobrzeża Olzy, stanowiącego część obszaru, nabytego i intabulowanego na rzecz Macierzy Szkolnej”.

Cieszyńskie przedsięwzięcie odnotował w wydawanym we Lwowie „Słowie Polskim”, znany publicysta i działacz narodowy – związany też i ze Śląskiem – Wacław (Naake) Nakęski: „Teren przyszłego parku wymagał jeszcze przede wszystkim zniwelowania; dokonano tego przy pomocy młodzieży szkolnej, która w godzinach pozaszkolnych chętnie brała się do rydla i tacek, aby teren odpowiednio przysposobić”.

Projekt parku „opracował bezinteresownie p. Stanisław Rutkowski, ogrodnik miasta Warszawy i redaktor czasopisma »Ogród«”. W centralnej części zaprojektowano boisko, jego środek „zajmują dwa place do gry w piłkę nożną o rozmiarach 90. m. na 55 m. Po obu bokach znajdują się dwa półkoliste place (...), na których są place tenisowe. Wszystkie zaś place otacza bieżnia, szeroka na 5 metrów”. Z kolei „na drugim końcu parku zaprojektowano miejsce w kształcie elipsy na zabawy ludowe z budynkiem, przeznaczonym na mleczarnię. Droga wokoło bieżni, szeroka na 2 i pół m. wraz z drogami wokoło stawku i obok miejsca zabaw ludowych ma stanowić sieć drożną przechadzkową, urozmaiconą i wygodną”. Cały park zostanie zaś obsadzony drzewami i krzewami tak liściastymi, jak i iglastymi. Na zakończenie swego artykułu Nakęski podkreślając wagę przedsięwzięcia dodał, że „w Królestwie, nawet Warszawa nie posiada odpowiedniego terenu do ćwiczeń i gier dla młodzieży szkolnej”. (mmx)

»COEXISTENTIA-WSPÓLNOTA« JUŻ DWADZIEŚCIA LAT BRONI INTERESÓW MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH

Polak, Węgier, dwa bratanki

W tych dniach minęło dwadzieścia lat od pierwszego kongresu Ruchu Politycznego „Coexistentia-Wspólnota”, który od samego początku stawia sobie jeden główny cel: obronę interesów mniejszości narodowych w naszym kraju. Także on rodził się w przełomowym dla Republiki Czeskiej, a wtedy jeszcze Czechosłowacji, okresie, który przyniosła z sobą Rewolucja Aksamitna z listopada 1989 roku.

WĘGRZY MYŚLELI, ŻE TO PROWOKACJA

Dwie dekady to już okazja do bilansowania oceny działalności. W przytulnej jabłonkowskiej restauracji siadamy do stołu w trójkę. Moi rozmówcy od samego początku włączyli się aktywnie w działalność „Wspólnoty”, obaj jako posłowie reprezentowali w swoim czasie Ruch w czeskim parlamencie. Dziś Władysław Niedoba jest pierwszym wiceprzewodniczącym „Wspólnoty”, a Stanisław Gawlik przewodniczącym jej Polskiej Sekcji Narodowej.

– Początki były bardzo ciekawe – rozpoczyna Stanisław Gawlik. – Od razu po rewolucji zrozumieliśmy – my, to znaczy część działaczy Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego, że doszły do władzy w Czechosłowacji siły liberalno-nacjonalistyczne i że jeśli chcemy bronić interesów polskiej mniejszości, musimy połączyć siły z innymi mniejszościami, z którymi współpracowaliśmy już przed rokiem 1989. Zwłaszcza z Węgrami z organizacji Csemadok. Wyjechaliśmy do Bratysławy od razu w grudniu 1989 roku, po tzw. Nadzwyczajnym Plenum Zarządu Głównego PZKO, by zaproponować im współpracę przy tworzeniu partii politycznej mniejszości.

Gawlik wspomina, że Węgrzy byli wyraźnie zaskoczeni. – Przeprzysłi nas, musieliśmy czekać z pół godziny na korytarzu. Okazało się bowiem, że Węgrzy myśleli, że chodzi o prowokację. Zapytaliśmy, dlaczego. Miklós Duraj, jeden z przywódców węgierskich, wytłumaczył. Dwa dni wcześniej byli w Wiedniu u księcia Karola Schwarzenberga, który przekonywał ich, by założyli partię mniejszości. A tu nagle zjawiamy się my z podobną propozycją. Wydawało im się, że ktoś się gdzieś wygadał, a nas nastąpiły służby specjalne. Na

spotkaniu przedstawiciele polskiej i węgierskiej mniejszości porozumieli się. Skontaktowali się też z mniejszościami ukraińską i rusińską. Zaczęła rodzić się „Coexistentia” z tłumaczeniami tej nazwy w językach wszystkich mniejszości – polskiej, węgierskiej (Együttélés), niemieckiej, ukraińskiej...

PODPISYWALI SIĘ TAKŻE DZISIEJSI OPONENTCI

W pierwszych rozmowach brał udział Stanisław Gawlik, Edwin Macura, Jan Branny, Władysław Stebel. Później dołączył do tej grupy Władysław Niedoba, wówczas poseł do Czeskiej Rady Narodowej. Zaczęto przede wszystkim zbierać podpisy – na Słowacji i na Zaolziu, żeby można było zarejestrować Ruch w resorcie spraw wewnętrznych.

– Zebraliśmy ich ponad tysiąc i udało nam się zarejestrować w czeskim ministerstwie o miesiąc wcześniej niż Węgom na Słowacji – podkreśla Niedoba.

Moi rozmówcy wspominają, że po podpisaniu Zaolziaków udali się wówczas także ludzie, którzy dziś raczej nie należą do sympatyków „Wspólnoty”. Również podpisy składało pod dokumentem wielu dzisiejszych oponentów Ruchu, którzy związali się później głównie z Kongresem Polaków. – Kongres chciał być reprezentantem całej polskiej mniejszości. My zaś chcieliśmy bronić interesów naszej społeczności – mówi Gawlik.

Do rejestracji doszło w RC w lutym 1990 roku, miesiąc później na Słowacji. Pierwszy kongres odbył się w marcu w Bratysławie. Zaolzie reprezentowało 30 delegatów, przeważnie działaczy PZKO-wskich. Na przewodniczącego wybrano Mikłosa Duraję, pierwszym jego zastępcą został Gawlik. Politycznym celem „Wspólnoty” była obrona interesów

Ostatni Kongres „Coexistentii-Wspólnoty” (odbył się w maju ubiegłego roku) prowadzili (od lewej): przewodniczący Polskiej Sekcji Narodowej – Stanisław Gawlik, Piotr Zabiński oraz szef Węgierskiej Sekcji Narodowej, László Attila Kocsis (wówczas przewodniczący Ruchu).

mniejszości, walka o samostanowienie narodowe w zakresie języka, kultury, spraw obywatelskich, tradycji i zaplecza kulturowego. – Uznaliśmy, że tylko my sami możemy walczyć o nasze prawa. Nikt inny za nas tego nie zrobi – dodaje Niedoba.

ROZPAD CZECHOSŁOWACJI WSZYSTKO ZMIENIŁ

W pierwszych wolnych wyborach w czerwcu 1990 roku „Wspólnota” zdobyła kilka mandatów w parlamencie. Także Polacy startowali na Słowacji, gdzie dzięki silnej węgierskiej mniejszości mieli szansę na sukces. Posłem został Władysław Niedoba. Gawlik zrezygnował z mandatu na rzecz kandydata rusińskiego. Gawlikowi udało się wejść do federalnego parlamentu dwa lata później. Ale wtedy już nad Czechosłowacją zaczęły się zbierać chmury – 1 stycznia 1993 doszło do podziału kraju na dwa samodzielne państwa: Republikę Czeską i Słowację.

Rozpoczął się nowy rozdział w historii „Wspólnoty”. Z mocnego reprezentanta mniejszości żyjących w Czechosłowacji, głównie dzięki półmilionowej mniejszości węgierskiej, zrobił się raczej słaby ruch polityczny, któremu trudno było marzyć o posle bądź senatorze. – Zostaliśmy w RC jako Polacy sami, dopiero później nawiązaliśmy ściślejszą współpracę z mieszkającymi w Czechach Węgrami i Ukraińcami. Obecnie współpracujemy głównie z Węgrami, ukraińska mniejszość jest mniej aktywna – mówi Niedoba.

Gawlik zgadza się, że trzeba było zrezygnować z parlamentu. – Skupiliśmy się na polityce w gminach i województwie. Ale dwa razy próbowaliśmy jeszcze walczyć o mandaty w parlamencie, w koalicji z innymi ugrupowaniami, niestety, bezskutecznie – wspomina Gawlik.

Za to w wyborach do lokalnych samorządów „Wspólnota” radzi sobie nieźle. Niedoba podkreśla, że już

w 1990 roku udało jej się w radach gmin zdobyć 27 mandatów, cztery lata później było ich 36, w kolejnych wyborach było to już ponad 40 radnych. – Uważamy, że bardzo ważne jest to, żeby Polacy mieli swoich przedstawicieli w samorządach gminnych. I na razie w wyborach na szczeblu lokalnym udaje nam się ten cel realizować – mówi Gawlik.

TRZY RAZY TRZY

Pytam o współpracę z PZKO i Kongresem Polaków. Jeśli chodzi o pierwszą organizację, stosunki układają się od 20 lat bardzo dobrze. Mówi też o tym prezes Zarządu Głównego PZKO, Jan Ryłko: – Zawsze starałem się, jeszcze jako prezes Koła w Jabłonkowie, pomagać „Wspólnotę”. Bo uważam, zresztą jak wszyscy PZKO-wcy, że walczyć o słuszną sprawę i że to dzięki Ruchowi liczba polskich radnych na Zaolziu wzrasta. Tego niektórzy przeciwnicy „Wspólnoty” starają się jakoś nie zauważać – twierdzi Ryłko.

Gorzej bywa na linii „Wspólnota” – Kongres. Nie ukrywa tego prezes tej drugiej organizacji, Józef Szymczek. – Wiem, że na samym początku „Wspólnota” miała na Zaolziu niesamowite poparcie, że całe Zaolzie przyczyniło się do jej powstania. Ale jego znaczenie zmalało po rozpadzie republiki i ta euforia z 1990 roku rozmyła się. Ruch stara się pracować w gminach, ale często widać, że chodzi tylko o to, żeby pokazać, że „jeszcze tu jesteśmy”. To też jest ważne, ale można by pomyśleć czasami o lepszym doborze kandydatów. Kongres starał się przez całe 20 lat współpracować ze „Wspólnotą”, ale czasami nie udawało nam się znaleźć wspólnego języka. Mam nadzieję, że będzie między nami coraz lepiej – mówi Szymczek.

Gawlik uważa, że problem może być w tym, że „Kongres wpisał się w problematykę działania politycznego”, chociaż nie jest organizacją

polityczną, i że chce reprezentować wszystkie polskie organizacje. – Natomiast „Wspólnota” od samego początku działa politycznie, ale nie jako reprezentant organizacji, lecz w interesie Polaków – uważa Gawlik. Niedoba dodaje jednak, że chociaż współpraca z Kongresem nie zawsze się klei, przed każdymi wyborami spotykali się przedstawiciele „Wspólnoty”, PZKO i Kongresu w ramach tzw. inicjatywy „Trzy razy trzy”, by przygotować strategię wyborczą. Tak, być może, będzie także przed tegorocznymi wyborami.

– Wybory będą dla nas w tym roku sprawą najważniejszą. Musimy przekonać ludzi, żeby poszli do urn i wybrali tych ludzi, którzy naprawdę będą reprezentować we władzach gminach ich interesy, interesy polskiej mniejszości. Poza tym musimy przygotować się do spisu ludności, który odbędzie się w roku 2011 – mówi Gawlik.

W SOBÓTĘ OBCHODY JUBILEUSZU

Swoje 20. urodziny obchodzić będzie „Wspólnota” w sobotę 27 marca w Domu Kultury w Kocobędzu. Uroczyste zebranie rozpocznie się o godz. 11.00. Jego uczestnicy wysłuchają przemówień przewodniczącego Ruchu, Sándora Pálffy'ego, szefów sekcji narodowych: polskiej i węgierskiej – Stanisława Gawlika i László Attili Kocsisa, oraz gościa ze Słowacji, Mikłosa Duraję. Będą też odznaczenia dla najbardziej aktywnych „wspólnotowców”. Spotkanie jubileuszowe zakończy występ dwóch zespołów: zaolziańskiej „Bystrzyca” i węgierskiego z Pragi.

Jesienią zaś „Wspólnota” zamierza zakończyć rok jubileuszowy konferencją naukową na temat historii i działalności Ruchu. Odbędzie się w Pradze, najprawdopodobniej w listopadzie.

Władysław Niedoba został przed rokiem wybrany na pierwszego przewodniczącego „Coexistentii-Wspólnoty”.

Zdjęcia: JACEK SIKORA

Czas pomyśleć o studiach w Polsce

Tegoroczni maturzyści polskiego pochodzenia, mieszkający w Republice Czeskiej, mogą – jak co roku – zgłaszać się na studia w Polsce na warunkach stypendysty Rządu Polskiego. W br. akademickim stypendium wynosi 900 złotych na miesiąc. Do dyspozycji jest 18 stypendiów na studia magisterskie i cztery na studia licencjackie. Wnioski należy składać w Kancelarii Kongresu Polaków w terminie do 9 kwietnia br. Biuro czynne jest w dni robocze w godz. 8.00-15.00. Kandydaci muszą w dwóch egzemplarzach wypełnić kwestionariusz kandydata na kształcenie w Polsce (do pobrania na stronie internetowej Kongresu Polaków www.polonica.cz, zakładka Aktualności). Do niego należy dołączyć dokumenty wymienione na ostatniej stronie kwestionariusza. Uczniowie ostatniej klasy szkoły średniej składają zaświadczenie ze szkoły z ocenami ostatniej kwalifikacji. Kopię świadectwa dojrzałości dołączają po zdaniu egzaminie maturalnym.

Przyszli studenci mają do wybo-

ru 103 kierunki. Ich dokładny spis oraz wykaz przedmiotów, z których trzeba będzie zdać egzamin kwalifikacyjny, można również znaleźć na stronie internetowej Kongresu Polaków. Obowiązuje zasada, że na każdy kierunek będzie odbywał się pisemny egzamin testowy z dwóch przedmiotów kierunkowych i rozmowa kwalifikacyjna. Postępowanie kwalifikacyjne ma się odbyć pod koniec kwietnia w auli Gimnazjum Polskiego w Czeskim Cieszynie, przed komisją egzaminacyjną Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej w Warszawie. Kandydaci, którzy nie uczą się w szkołach z polskim językiem nauczania, muszą dodatkowo – przed właściwym egzaminem – zdać test podstawowy z języka polskiego. Wcześniej, przed terminem egzaminu kwalifikacyjnego, odbędzie się wstępna rozmowa z kandydatami w Kancelarii KP, podczas której określana będzie motywacja osób zgłaszających się do Polski na studia.

(dc)

Fot. MAREK SANTARIUS

Uczniowie czwartych klas Gimnazjum Polskiego i inni maturzyści polskiego pochodzenia w Republice Czeskiej mają do 9 kwietnia możliwość zgłoszenia się na studia w Polsce na warunkach stypendysty Rządu RP.

Macie wątpliwości? Przeczytajcie!

Przy współpracy z Kancelarią Kongresu Polaków w RC przygotowaliśmy odpowiedzi na pytania, które nurtują kandydatów na studia stypendialne w Polsce.

Mieszkam na Zaolziu, jestem Polakiem i mam polskie obywatelstwo. Czy mogę się ubiegać o studia na warunkach stypendysty Rządu RP?

Nie. Rekrutacja obejmuje osoby polskiego pochodzenia (narodowości polskiej), które nie posiadają polskiego obywatelstwa. Chodzi o obywateli następujących krajów: Białorusi, Bułgarii, Czech, Estonii, Gruzji, Kazachstanu, Litwy, Łotwy, Mołdawii, Rosji, Rumunii, Słowacji, Ukrainy, Uzbekistanu, Turkmenistanu i Węgier.

Czy mogę studiować zaocznie i korzystać ze stypendium?

Nie. Na zasadach stypendialnych można podjąć wyłącznie studia dzienne.

Czy mogę zgłosić się na studia na uczelni niepublicznej, prywatnej?

Nie na warunkach stypendialnych. Niniejsza rekrutacja nie dotyczy studiów na uczelniach niepublicznych.

Zaliczyłem dwa lata studiów w Republice Czeskiej. Chciałbym kontynuować ten sam kierunek na polskiej uczelni. Czy mam szansę na stypendium rządowe?

Nie. Do postępowania kwalifikacyjnego nie dopuszcza się kandydatów, którzy byli lub są studentami w kraju zamieszkania, w Polsce lub w innych państwach, lub odbyli roczny kurs przygotowawczy do podjęcia studiów w Polsce. Tak samo nie są dopuszczone osoby, które legitymują się świadectwem dojrzałości ze szkół średnich na terenie Polski.

Czy mogę studiować w Polsce filologię angielską?

Nie, filologii angielskiej, ani innych filologii obcych nie ma w spisie kierunków, które obejmuje rekrutacja.

Czy szansa przyjęcia na wszystkie kierunki jest taka sama?

Nie. Preferowanymi kierunkami studiów są: filologia polska, kierunki techniczne, rolnicze, ekonomiczne, ścisłe. Na kierunki: pra-

wo, psychologia, dziennikarstwo i komunikacja społeczna rekrutacja jest ograniczona i dotyczyć będzie osób, które uzyskają najlepsze wyniki w czasie postępowania kwalifikacyjnego. Na niektóre kierunki uniwersyteckie, np. stosunki międzynarodowe, uczelnie mogą przeprowadzać rozmowy kwalifikacyjne. Na kierunki sportowe w akademiach wychowania fizycznego obowiązuje egzamin sprawnościowy. Na studia architektoniczne i konserwację zabytków uczelnie podejmują decyzję o przyjęciu po sprawdzeniu uzdolnień i predyspozycji. Na kierunki: lekarski, lekarsko-dentystyczny i farmaceutyczny kierowane będą te osoby, które oprócz pozytywnego wyniku kwalifikacji w miejscu zamieszkania zdadzą egzamin testowy przeprowadzony przez Ministerstwo Zdrowia w lipcu br. w Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców przy Uniwersytecie Łódzkim.

Chciałbym studiować na Uniwersytecie Jagiellońskim. Czy

jeżeli ze względu na dużą liczbę zgłoszeń nie zostaną tam przyjęty, a zdam pomyślnie egzamin kwalifikacyjny, będę miał możliwość studiowania wybranego przeze mnie kierunku na innej uczelni w Polsce?

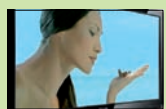
Tak. Kandydat w takim wypadku zostanie powiadomiony, że został przyjęty na wybrany przez siebie kierunek, ale na inną uczelnię.

Jaki przebieg ma postępowanie kwalifikacyjne?

Składa się z części pisemnej i ustnej. Czas trwania testu pisemnego z jednego przedmiotu wynosi 120 minut. Po każdej części egzaminu kandydaci anonimowo (na podstawie przydzielonego numeru egzaminacyjnego) dowiadują się, czy zostali dopuszczeni do części ustnej. Z jednego testu kierunkowego można otrzymać maksymalnie 100 punktów, z rozmowy kwalifikacyjnej 50 punktów. Kandydaci, którzy zdobędą z obu testów co najmniej 140 punktów, mogą być zwolnieni z części ustnej.

Czy od razu po egzaminach dowiem się, czy je zdałem?

Tak, choć ostateczna oficjalna decyzja zapadnie później w Warszawie. Po zakończeniu obydwu etapów egzaminu (pisemnego i ustnego) zostaje wywieszona lista osób, wstępnie zakwalifikowanych na studia w Polsce ze stypendium ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego. Protokół przedstawiony jest następnie ministrowi do akceptacji. Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej sporządza listę imienną zaakceptowanych osób i przesyła ją do Konsulatu Generalnego RP. Stanowi ona podstawę do zawiadomienia kandydata przez KG o zgodzie na podjęcie studiów w Polsce ze stypendium ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego. Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego odrębnie (za pośrednictwem KG RP) powiadomi kandydatów o przyznaniu stypendium i przyjęciu na studia medyczne i artystyczne. (dc)

KONKURS WIELKANOCNY DLA KAŻDEGO Zagraj o telewizor LCD Philips!

Spółka ELMAX STORE wspólnie z redakcją „Głosu Ludu” ogłasza konkurs wielkanocny o telewizor LCD Philips 32 PFL7762D/12, wielkość ekranu 32” (81 cm), LCD HD Ready, o wartości 15 000,- koron. Warunki udziału w konkursie są proste. Wystarczy odpowiedzieć na pytanie:

„Co zamierzasz w tym roku kupić ze sprzętu AGD RTV?”

oraz wypełnić dane osobowe na kuponie. Zwycięzca zostanie wyłoniony drogą losowania. Kupon prosimy nadsyłać pod adres: Redakcja „Głosu Ludu”, Komeńskiego 4, 737 01 Czeski Cieszyn w terminie do 29. 3. 2010. Nazwisko zwycięzcy zostanie podane w wielkanocnym wydaniu „Głosu Ludu” w sobotę 3. 4. 2010.

KUPON KONKURSOWY

Co zamierzasz w tym roku kupić ze sprzętu AGD RTV?

Odpowiedź: .....

Imię i nazwisko..... e-mail.....

Adres pocztowy..... nr tel.....

REKLAMA

XIII CIESZYŃSKIE TARGI BUDOWNICTWA

pod patronatem Burmistrza Miasta Cieszyna

26 - 28 marca 2010

CIESZYN Hala Lodowiska, ul. Sportowa 1

Materiały i usługi budowlane
Instalacje i systemy grzewcze

Wyposażenie wnętrz
Nowoczesne meble

ORGANIZATOR

Biuro Promocji i Wystaw
ul. Sixta 5 Bielsko-Biala

tel. 033 811 93 20

e-mail: astra@bik.pl www.astra.bik.pl

GL-197

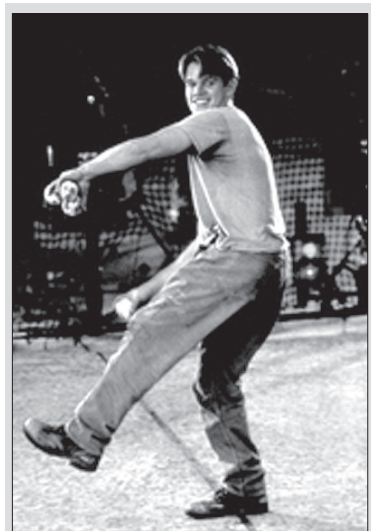
WTOREK 23 marca

TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? 8.10 Kwadransy po ósmej 8.25 Kawa czy herbata? 8.45 Bajki rosyjskie 9.00 Jedynekowe przedszkole 9.30 Fantaghiro (s.) 10.00 Legenda Nezha (s.) 10.30 Miejsce z historią 10.45 Młodzi konstruktorzy 11.50 ZUS dla ciebie 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.35 Plebania (s.) 13.00 Klan (s.) 13.30 Jaka to melodia? (teleturniej) 14.00 Errata do biografii - Stanisław Dygat 14.30 Moda na sukces (s.) 15.00 Wiadomości 15.10 Sport Euro 2012 15.20 Moda na sukces (s.) 15.50 Bonanza (s.) 16.40 Z reflekssem 17.00 Teleexpress 17.20 Celownik 17.35 Klan (s.) 18.00 Plebania (s.) 18.35 Jaka to melodia? (teleturniej) 19.05 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.05 Zimowe Igrzyska Paraolimpijskie w Vancouver 20.25 Buntownik z wyboru (film USA) 22.40 Bronisław Wildstein przedstawia 23.20 Oficer 0.20 Hurtownia książek 0.45 Oglądaj kabarety i wygrywaj 1.20 Édith i Marcel (film franc.).

TVP 2

6.10 Kopciuszek 6.35 Pożar miłości 7.00 Harry i Hendersonowie (s.) 7.25 Król Maciuś Pierwszy 7.45 Apetyt na życie 8.30 Pytanie na śniadanie 10.40 Aleja gwiazd 11.05 Dzieciaki górą (teleturniej) 12.05 Laskowik & Malicki (s.) 12.25 Planeta Ziemia - Dżungla 13.25 Apetyt na życie 14.05 Barwy szczęścia (s.) 14.40 Córki McLeoda (s.) 15.40 Wideoteka dorosłego człowieka Shazza 16.35 M jak miłość (s.) 17.30 Program lokalny 18.00 Panorama 18.30 Gorący temat 18.45 Apetyt na życie 19.30 Gilotyna (teleturniej) 20.05 Barwy szczęścia (s.) 20.45 M jak miłość (s.) 21.45 Magazyn Ekspresu Reporterów

BUNTOWNIK Z WYBORU

Obyczajowy, 135 minut, USA 1997

TVP 1, wtorek 23. 3., godz. 20.25

Reżyseria: Gus Van Sant

Występują: Ben Affleck (Will Hunting), Robin Williams (Sean McGuire), Minnie Driver (Chuckie), Matt Damon (Skylar), Stellan Skarsgard (profesor Lambeau), Casey Affleck (Morgan), Cole Hauser (Billy)

20-letni Will nie ukończył szkół. Ciężkie przeżycia z dzieciństwa wycisnęły na nim piętno buntu. Żyje dniem dzisiejszym. Jako woźny sprząta na bostońskiej uczelni. Często popada w konflikt z prawem. Pewnego dnia rozwiązuje zadanie matematyczne, z którym do tej pory nie poradził sobie żaden ze studentów. Profesor Lambeau bezskutecznie poszukuje tajemniczego geniusza. Dopiero po jakimś czasie przypadkowo odkrywa, że owym matematycznym mózgiem jest zwykły woźny. Postanawia mu pomóc.

22.50 Cudowna Julia (film kopr.) 0.40 Afgańska heroina.

TV KATOWICE

6.00 Serwis info 6.10 Info poranek 7.08 Info poranek 7.23 Info traffic 7.45 Aktualności 8.10 Gość poranka 8.45 Schlesien Journal 10.10 Biznes otwarcie dnia 10.50 Gość poranka 12.15 Biznes 13.10 Raport z Polski 16.00 Rozmowa dnia 16.15 Biznes 16.50 Relacje 17.00 C.U.D. zdrowia 17.10 TV Katowice zaprasza 17.30 Aktualności 18.20 Raport z akcji 18.30 Bliżej natury 18.50 Twój wybór 19.00 Wokół nas 19.15 Relacje 19.25 TV Katowice zaprasza 20.10 Minęła 20-ta 21.07 Telekurier 21.45 Aktualności 23.04 Sportowy wieczór 23.18 Raport z Polski 23.46 Ostatnie dni sław - Che Guevara 0.46 Minęła 20-ta.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 7.15 Fortuna Wiedzy 8.00 Tylko miłość (s.) 9.00 Świat według Kiepskich (s.) 10.00 Daleko od noszy 11.00 Malanowski i Partnerzy (s.) 11.30 Samo życie 12.00 Rodzina zastępcza (s.) 13.05 Czarodziejki (s.) 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Świat według Bundych (s.) 15.50 Wydarzenia 16.15 Interwencja (mag.) 16.30 Malanowski i Partnerzy (s.) 17.00 Dlaczego ja? 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Samo życie 20.00 Ja, szpieg (film USA) 22.05 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 0.05 Mesjasz (film kopr.) 2.00 Zagadkowa Noc.

TVC 1

5.59 Dzień dobry 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.00 Alibi doskonałe (film USA) 10.25 Kawiarenka wcześniej urodzonych 11.10 Jak małe dzieci (film TV) 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.30 Córki McLeoda (s.) 14.15 Potyczki Amy (s.) 15.00 Wizyta w zoo 15.05 Klocki (pr. dla dzieci) 15.15 Aeronauta Kráčmera (pr. dla młodzieży) 15.35 Nauka jest zabawna 16.00 Pr. dyskusyjny 16.15 Śpiewanki 16.20 Sąsiedzi (s. anim.) 16.30 Zaczarowane przedszkole 17.00 AZ-kwiz 17.30 Dom - to sztuka (mag.) 17.55 Prognoza pogody 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Czarne owce (pr. publ.) 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 20.00 Katastrofy lotnicze (cykl dok.) 20.55 Ścisłe tajne morderstwa 21.10 Wszystko party (talk-show) 22.00 Dzień D 22.50 Nigdy nie zapomnę (film wł.) 0.35 Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion 0.40 Seks w wielkim mieście (s.) 1.10 Córki McLeoda (s.) 1.55 Czy mnie zechcecie? 2.10 Węłtawa w obrazach 2.30 Teatr żyje! (mag.).

TVC 2

6.00 Tom, najlepszy przyjaciel (s. anim.) 6.25 Pszczółka Maja (s. anim.) 6.45 Tajemnice Toma Wizarza (s.) 7.05 Chłopaki w akcji (mag. kul.) 7.40 Angielski dla najmłodszych 7.50 Ja chcę do domu! (pr. cykl.) 8.05 Spotkanie z Berthą Suttnerową (cykl dok.) 8.30 Panorama 9.10 Piękno europejskich wybrzeży 9.20 Kosmopolis - Wyd. specjalne (mag.) 9.50 Mity i fakty historii (cykl dok.) 10.40 Wiadomość od L. Kundery 10.55 168 godzin (pr. publ.) 11.35 AZ-kwiz 12.00 Mieszkać - to sztuka (mag.) 12.25 Czarne owce (pr. publ.) 12.40 Boisko 7 (pr. dla dzieci) 14.50 Europejska instrukcja obsługi 15.10 Węłtawa w obrazach (cykl dok.) 15.30 Cudowny świat: Kodo (cykl dok.) 16.05 Londyn: Miasto sztuki (dok.) 16.55 Wyznania plastyków (cykl dok.) 17.25 Filmowa szkoła Ondreja Kepki 17.35 Związki

CZEGO PRAGNĄ KOBIEТЫ

Komedia, 135 minut, USA 2000

TVP 2, środa 24. 3., godz. 20.45

Reżyseria: Nancy Meyers

Występują: Mel Gibson (Nick Marshall), Helen Hunt (Darcy McGuire), Marisa Tomei (Lola), Alan Alda (Dan Wanamaker), Ashley Johnson (Alexandra „Alex” Marshall), Mark Feuerstein (Morgan Farwell), Lauren Holly (Gigi) Nick Marshall za wszelką cenę chce awansować na dyrektora agencji reklamowej. Zarząd jednak znalazł na to miejsce lepszego kandydata - kobietę. Nick coraz częściej zaczyna sięgać po alkohol. Przydarza mu się nieszczęśliwy wypadek, którego skutkiem ubocznym jest szczególna zdolność poznawania myśli kobiet. Najpierw jest trochę przerażony nowym darem, ale z czasem zaczyna robić z niego użytek. Teraz Nick rozpoczyna walkę o wymarzone stanowisko.

partnerskie, czyli podręcznik przeżycia 18.00 Telewizyjny klub niesłyszących (mag.) 18.30 Babel (mag.) 18.55 Wiadomości w czeskim języku migowym 19.05 Game Page (mag.) 19.30 Alright? Alright! 19.45 Real Chinese 20.00 Dubler (film fr.) 21.45 Mniej to więcej (dok.) 22.15 Konteksty (pr. dysk.) 23.10 Q (mag.) 23.40 Roman tyczna Angielka (film br.-fr.) 1.35 Pod fachową opieką (s.) 2.00 Retro (mag.).

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.35 Stefanie (s.) 9.35 Ukochana z sąsiedztwa (film USA) 11.10 Tescoma ze smakiem (mag. kul.) 11.25 Lenssen i spółka (s.) 11.55 Detektyw Monk (s.) 12.45 Strażnik Teksasu (s.) 13.40 Gwiazdne wrota (s.) 14.40 Smallville (s.) 15.35 Krok za krokiem (s.) 16.05 Wzór (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.35 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (s.) 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 21.15 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (s.) 22.10 Prawo i porządek: Sekcja specjalna (s.) 23.05 Rozgrywka (film USA-niem.) 1.15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 2.20 Poradnik domowy.

PRIMA

6.25 Laboratorium Dextera (s. anim.) 6.55 Siostry (s.) 7.20 Tom & Jerry (s. anim.) 7.35 Party z kucharzem 8.10 Frasier (s.) 8.55 M.A.S.H. (s.) 9.25 Prawo i porządek (s.) 10.25 To morderstwo, napisała (s.) 11.30 Sprawy z Bostonu (s.) 12.25 M.A.S.H. (s.) 13.00 Reba (s.) 13.30 Czarodziejki (s.) 14.30 JAG - Wojskowe Biuro Śledcze (s.) 15.35 Morderstwa w Midsomer (s.) 17.40 Wiadomości regionalne 17.50 Fakty B. Tacheć 18.00 Nakryto do stołu! (konkurs kulinarny) 18.55 Wiadomości, sport, prognoza pogody 19.35 Pomoc domowa (s.) 20.00 Potknięcia (s.) 21.20 Pr. o czeskiej gastronomii 22.25 Powrót do życia (s.) 23.25 Zabójcze umysły (s.) 0.20 Rewir Wolfa (s.) 1.20 Zadzwoń do jasnovidza.

ŚRODA 24 marca

TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? 8.10 Kwadransy po ósmej 8.25 Kawa czy her-

bata? 8.45 Koszmarny Karolek 9.00 Domisie (s. anim.) 9.35 Fantaghiro (s.) 10.05 Eerie Indiana, czyli Dziwne Miasteczko 10.35 Między mamami 10.55 Uwierzę w gwiazdę 11.50 Pożoga funduszy - Baj pomorski 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.35 Plebania (s.) 13.00 Klan (s.) 13.30 Jaka to melodia? (teleturniej) 14.00 Raj 14.30 Moda na sukces (s.) 15.00 Wiadomości 15.10 Sport Euro 2012 15.20 Moda na sukces (s.) 15.50 Bonanza (s.) 16.45 Z reflekssem 17.00 Teleexpress 17.20 Celownik 17.35 Klan (s.) 18.00 Plebania (s.) 18.35 Jaka to melodia? (teleturniej) 19.05 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.25 Bananowy doktor (film USA) 21.15 Misja specjalna 21.45 Kabaretowa Jedynek 22.15 Łowca (film bryt.) 0.15 Rozbitkowie - Ocaleni z katastrofy lotniczej w Andach 1.15 Oglądaj kabarety i wygrywaj.

TVP 2

6.05 Kopciuszek 6.30 Znaki czasu 6.55 Harry i Hendersonowie (s.) 7.25 Król Maciuś Pierwszy 7.45 Apetyt na życie 8.30 Pytanie na śniadanie 10.40 Aleja gwiazd 11.05 Jeden z dziesięciu 11.40 Laskowik & Malicki (s.) 12.25 Barack Obama - kandydat na prezydenta 13.20 Apetyt na życie 14.00 Barwy szczęścia (s.) 14.35 Everwood (s.) 15.30 Tak to leciało! 16.35 M jak miłość (s.) 17.30 Program lokalny 18.00 Panorama 18.30 Gorący temat 18.45 Licencja na wychowanie 19.30 Gilotyna (teleturniej) 20.05 Barwy szczęścia (s.) 20.45 Czego pragną kobiety (film USA) 23.00 Punkt widzenia 23.55 W pętli czasu (film USA) 0.45 Dróżnik.

TV KATOWICE

6.00 Serwis info 6.10 Info poranek 6.23 Info traffic 7.45 Aktualności 8.45 To brzmi... 9.50 Info poranek 10.10 Biznes otwarcie dnia 10.50 Gość poranka 12.15 Biznes 13.10 Raport z Polski 16.00 Rozmowa dnia 16.15 Biznes 16.50 Kronika miejska - Dąbrowa Górnicza 17.00 Muzyczny mix 17.10 TV Katowice zaprasza 17.30 Aktualności 18.20 Twój wybór 18.30 Ludzie i sprawy 19.00 To brzmi... 19.15 Zaolzie 20.10 Minęła 20-ta 21.06 Telekurier 22.15 Info dziennik 23.17 Zimowe Igrzyska Paraolimpijskie 23.45 Cała prawda o Nicolasi Sarkozym 0.46 Minęła 20-ta.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 7.15 Fortuna Wiedzy (teleturniej) 8.00 Tylko miłość (s.) 9.00 Świat według Kiepskich (s.) 10.00 Daleko od noszy 11.00 Malanowski i Partnerzy (s.) 11.30 Samo życie 12.00 Rodzina zastępcza (s.) 13.05 Czarodziejki (s.) 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Świat według Bundych (s.) 15.50 Wydarzenia 16.15 Interwencja (mag.) 16.30 Malanowski i Partnerzy (s.) 17.00 Dlaczego ja? 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Samo życie 20.00 Świat według Kiepskich (s.) 20.30 Agenci bardzo specjaliści (film USA) 23.10 Szkoła uwodzenia II (film USA) 0.30 Zagadkowa Noc.

TVC 1

5.59 Dzień dobry 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.00 Drugi oddech (s.) 10.10 Płyta Supraphonu (koncert) 10.45 Album 11.25 Pr. muzyczny 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.30 Córki McLeoda (s.) 14.15 Potyczki Amy (s.) 15.00 Gdzie pieniądze pomagają 15.10 Ja chcę do domu! 15.25 Spotkanie z Berthą Suttnerową (dok.) 15.45 Straszna historia (s. anim.) 16.10 Kryjówka (film) 16.25 Śpiewanki 16.30 Zaczarowane

przedszkole 17.00 AZ-kwiz 17.30 Pod pokrywką (mag.) 17.55 Prognoza pogody 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Czarne owce (pr. publ.) 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki i Szansy na milion 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 19.55 Losowanie Sportki i Szansy 20.00 List do Ciebie 21.00 Pytania Václava Moravca - wyd. specjalne 22.30 Taggart (film br.) 23.20 Losowanie Sportki i Szansy 23.25 Proces z mordercami Martynovej (film czes.) 0.30 Losowanie Szczęśliwej 10 0.35 Film o serialu „Poste restante” 0.50 Seks w wielkim mieście (s.) 1.20 Córki McLeoda (s.) 2.05 Ścisłe tajne morderstwa.

TVC 2

6.00 Tom, najlepszy przyjaciel (s. anim.) 6.25 Pszczółka Maja (s. anim.) 6.45 Sąsiedzi (s. anim.) 7.00 Dom - to sztuka (mag.) 7.25 Alright? Alright! 7.40 Real Chinese 7.55 Wyznania plastyków (cykl dok.) 8.20 Gdzie pieniądze pomagają 8.30 Panorama 9.15 Aeronauta Kráčmera (s.) 9.35 Babel (mag.) 10.00 Tajemnice zmarłych (s. dok.) 10.50 Cudowny świat (cykl dok.) 11.35 AZ-kwiz 12.00 Chłopaki w akcji (mag.) 12.25 Czarne owce (pr. publ.) 12.40 Reporterzy TVC (mag. publ.) 13.20 Kwiz dla dzieci 13.45 Tajemnice Toma Wizarza (s.) 14.00 Nauka jest zabawna (mag.) 14.25 Pr. dyskusyjny 14.40 Czy mnie zechcecie? 14.55 Małe radości L. Kundery (dok.) 15.25 Polowanie na cesarskie krążowniki (dok.) 16.20 Kierowcy zawodowcy (s. dok.) 16.35 Podziemia Czech (cykl dok.) 16.50 Tajemnice pieniędzy (pr. cykl.) 17.05 Diagnostyka 17.25 Jak zielenieliśmy (dok.) 17.50 Dołącz do nas (mag. ekol.) 18.05 Nie poddawaj się (mag. ekol.) 18.30 Szukam pracy (mag.) 18.55 Wiadomości w czeskim języku migowym 19.05 Piękno europejskich wybrzeży 19.15 Musicblok (mag.) 19.45 Gambrinus Liga (transmisja meczu piłki nożnej) 22.05 Ten nasz czeski charakter 22.35 Tajemnice medycyny naturalnej (s. dok.) 23.30 Los utracony (film kopr.) 1.45 Świat książek (mag.) 2.00 Dzienniczek lektur.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.35 Stefanie (s.) 9.35 Komisarz Rex (s.) 11.15 Tescoma ze smakiem (mag. kul.) 11.25 Lenssen i spółka (s.) 11.55 Detektyw Monk (s.) 12.45 Strażnik Teksasu (s.) 13.40 Gwiazdne wrota (s.) 14.40 Smallville (s.) 15.35 Krok za krokiem (s.) 16.05 Wzór (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.35 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Comeback (s.) 20.45 Dwóch i pół (s.) 21.10 Dr House (s.) 22.05 Obchód 22.45 Blade - Wieczny łowca (film USA) 0.55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 2.00 Tajemniczy ocean (dok.).

PRIMA

6.25 Laboratorium Dextera (s. anim.) 6.55 Siostry (s.) 7.20 Tom & Jerry (s. anim.) 7.35 Party z kucharzem 8.10 Frasier (s.) 8.55 M.A.S.H. (s.) 9.25 Prawo i porządek (s.) 10.25 To morderstwo, napisała (s.) 11.30 Sprawy z Bostonu (s.) 12.25 M.A.S.H. (s.) 13.00 Reba (s.) 13.30 Czarodziejki (s.) 14.30 JAG - Wojskowe Biuro Śledcze (s.) 15.35 Morderstwa w Midsomer (s.) 17.40 Wiadomości regionalne 17.50 Fakty B. Tacheć 18.00 Nakryto do stołu! (konkurs kulinarny) 18.55 Wiadomości, sport, prognoza pogody 19.35 Pomoc domowa (s.) 20.00 Zgadnij, kim jestem! (pr. roz.) 21.20 Top Star magazyn 22.25 Szminka w wielkim mieście (s.) 23.25 Kości (s.) 0.20 Rewir Wolfa (s.) 1.20 Zadzwoń do jasnovidza.

WSPOMNIENIA

Odszedł od nas,
lecz ślady Twojej pracy
i miłości pozostały.

Dnia 23. 3. 2010 mija 9. rocznica zgonu naszego Kochanego Ojca

śp. **WILHELMA BYSTRONIA**

ze Stonawy-Górzan, który 22. 4. 2010 obchodziłby swoje 85. urodziny. O chwilę wspomnień proszą córka Gosia z przyjacielem i syn Tadek. RK-037

Dziś obchodziłaby 85. urodziny nasza Droga Żona, Mama, Babcia, Siostra i Ciocia

śp. **MARIA OCHMAN**

z Lutyni Dolnej, która na zawsze odeszła 29. 10. 2009. Wspominają mąż Stanisław, córka Halina i wnuk Michał. RK-040

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Alenka v říši divů (23, 24, godz. 15.30); Percy Jackson i Bogowie olimpijscy: Złodziej pioruna (23, 24, godz. 17.45); Jarmareční bouda (23, godz. 20.00); **KARWINA – Centrum:** Doktor od jezera hrochů (23, 24, godz. 17.45, 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** Slyszieliście o Morganach? (23, 24, godz. 17.30); Pouta (23, 24, godz. 20.00); **CZ. CIESZYN – Central:** Człowiek z kulą w głowie (23, 24, godz. 19.00); **JABŁONKÓW:** Avatar (23, 24, godz. 15.00, 18.30); Kawasakiho růže (24, godz. 19.30).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1, piątek, wiadomości regionalne od godz. 18.00.

POLSKIE AUDYCJE: Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz, po-pt: godz. 19.00; nie: godz. 18.30.

CO W TERENIE

HAWIERZÓW-MIASTO – Klub Emerytów zaprasza na spotkanie

klubowe 25. 3. o godz. 15.00 do świetlicy przy ul. Matuszka 2.

ODDZIAŁ LITERATURY POLSKIEJ BIBLIOTEKI REGIONALNEJ w Karwinie – Zaprasza rodziców i dziadków z dziećmi 23. 3. o godz. 16.00 na spotkanie z aktorką Sceny Polskiej TC pt. „Halina Pasekowa czyta dzieciom” do biblioteki na Rynku Masaryka.

RYCHWAŁD – MK PZKO zaprasza 27. 3. o godz. 15.30 na wiosenny wieczór świetlicowy do Domu PZKO. W programie wystąpi zespół „Rychwałdzianie” i chór „Lutnia”.

POLSKA SEKCJA NARODOWA RUCHU POLITYCZNEGO COEXISTENTIA – Zaprasza na uroczyste zebranie z okazji 20. rocznicy założenia Ruchu 27. 3. do Domu Kultury w Kocobędzu. Prezentacja od godz. 11.00. W programie m.in. referat przewodniczącego Polskiej Sekcji Narodowej – Stanisława Gawlika, z historii Ruchu, wystąpienie pierwszego przewodniczącego Mikłosa Duraya, przekazanie dyplomów zasłużonym członkom Ruchu, przemówienia gości, konferencja prasowa. Po za-

Byłaś dla nas darem,
w naszych sercach pozostaniesz na zawsze...

Wczoraj, 22 marca, minęła trzecia bolesna rocznica, kiedy opuściła nas na zawsze nasza Droga Mama, Teściowa, Babcia i Prababcia

śp. **HELENA ZAHRADNIKOWA**

z Trzyńca. O chwilę zadumy i cichą modlitwą proszą najbliżsi. GL-204

kończeniu obrad wystąpią polski i węgierski zespół folklorystyczny.

BŁĘDOWICE – Klub Kobiet i Klub Seniora zapraszają na spotkanie 24. 3. o godz. 15.00 do Domu PZKO.

CZ. CIESZYN – Biblioteka Miejska zaprasza 24. 3. o godz. 17.00 na wykład Hany Blochowej pt. „Walka o Mesjasza – epoka biblijna a współczesność” do czytelni biblioteki przy ul. Ostrawskiej.

KLUB „DZIUPŁA” – Zapraszamy 25. 3. o godz. 18.00 na prelekcję Zbigniewa Pawlika pt. „Rumunia – Transylwania”.

KARWINA-RAJ – Klub Seniora MK PZKO zaprasza na spotkanie 23. 3. o godz. 15.30.

KARWINA-FRYSZTAT – Klub Propozycji MK PZKO zaprasza 23. 3. o godz. 17.00 na prelekcję inż. Eugeniusza Motyki pt. „Nowe możliwości w profilaktyce chorób oraz leczenie pod czerwonymi promieniami” do Domu PZKO.

OLBRACHCICE – MK PZKO zaprasza 25. 3. o godz. 17.30 na Klub Propozycji do Domu PZKO. Prelegentem będzie inż. Zygmunt Rakowski, a tematem spotkania „Od Olmeków do Ciudad de Mexico”.

ORŁOWA-PORĘBA – Zarząd MK PZKO zaprasza 27. 3. o godz. 15.00 na prelekcję Danuty Ondruch pt. „Janusz Gaudyn – poeta i aforysta” do świetlicy PZKO.

WYSTAWY

MIEJSKI DOM KULTURY w Karwinie, sala Mánesa: do 28. 4.

wystawa fotografii członków kółka fotograficznego. Czynna: po, śr, pt: 9-15, wt, czw: 9-19.

WIELKA GALERIA TEATRU CIESZYŃSKIEGO: do 11. 4. wystawa fotografii Jana Kovára „Doteki męsta a přírody”.

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Cz. Cieszynie, Praska 3/14: do 2. 5. wystawa „Zamek w Ropicy”; stała ekspozycja „Obrazy z przeszłości Śląska Cieszyńskiego”. Czynne: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **SALA WYSTAW w Karwinie; rynek Masaryka:** do 31. 3. wystawy „Střípky z dějin Karviné” oraz „Slované aneb jak žili naši předkové”. Czynne: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **MUZEUM TECHNIKI w Pietwałdzie, K muzeu 89:** stała ekspozycja „Czarodziejski świat tramwajów”. Czynna: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **SALA WYSTAW w Jabłonkowie, Rynek Mariacki 14:** do 16. 5. wystawa pt. „Starší doba železná”;

wystawa stała „Z przeszłości Jabłonkowska i okolicy”. Czynne: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **SALA WYSTAW w Orłowej, Dom Dzieci i Młodzieży, Masarykova třída 958:** wystawa stała „Orłowa – przeszłość i terażniejszość”. Czynna: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

CO ZA OLŻĄ

KSIĄŻNICA CIESZYŃSKA, Cieszyn, ul. Mennicza 46: W sobotę 27. 3. Książnica Cieszyńska organizuje zwiedzanie „Szłaku cieszyńskich bibliotek i archiwów zabytkowych”, które rozpocznie się w bibliotece o godz. 9.00. Udział w zwiedzaniu jest bezpłatny, wymaga jednak wcześniejszej rejestracji (do 25. 3. do godz. 15.00) przesyłając drogą elektroniczną (administracja@kc-cieszyn.pl), faksem (+33 851 38 45) lub w postaci papierowej (pod adres: Książnica Cieszyńska, ul. Mennicza 46, 43-400 Cieszyn) deklarację udziału zawierając imię i nazwisko deklarującego udział w zwiedzaniu oraz jego dane kontaktowe (nr tel. oraz adres własnej poczty elektronicznej).

ŚLĄSKI ZAMEK SZTUKI I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI w Cieszynie, ul. Zamkowa 3: do 11. 4. wystawa pt. „Znaki/sztuki”, czynna codziennie w godz. 10-17.

WIEŻA PIASTOWSKA I ROTUNDA św. Mikołaja: czynne codziennie 9-16.

Ogłoszenia do »Głosu Ludu«
przyjmowane są w dni powszednie:

☐ W redakcji „Głosu Ludu” przy ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30. e-mail: ogloszenia@glosludu.cz

☐ W biurze firmy AD SERVIS, ul. Strzelnicza 18, Cz. Cieszyn w godz. 8.00-16.00. Tel. 558 711 027; e-mail: ad.servis@hudeczek.cz

☐ W Odd. Literatury Polskiej Biblioteki w Karwinie Frysztacie (przy rynku) w godz. otwarcia. Tel.: 596 312 477; e-mail: knih-k1pl@rkka.cz

»PoláCzek«, czyli
jesteśmy sąsiadami

Prawie roczny okres polsko-czeskiej współpracy na terenie pogranicza podsumowuje wystawa pn. „PoláCzek”, którą otwarto w piątek w ośrodku V-Klub w północnoczeskim Libercu. Można się na niej zapoznać z dwoma projektami: „PoláCzek – Jesteśmy sousedé” oraz „PoláCzek ve škole”, które realizowały dwie organizacje pozarządowe: czeska „LOS – Liberecká občanská společnost” z Liberca oraz polskie Centrum Inicjatyw UNESCO w Wrocławiu.

Finansowane z Funduszu Wyszehradzkiego i programu „Młodzież w działaniu” projekty miały na celu przede wszystkim poszerzenie wzajemnej wiedzy na temat stosunków polsko-czeskich wśród nauczycieli, studentów oraz uczniów szkół średnich i podstawowych z obu stron granicy. W ramach projektów odbywały się międzynarodowe warsztaty, których tematem były, na przykład, zwalczanie stereotypów i wzajemnych uprzedzeń pomiędzy Polakami a Czechami, promowanie równych szans w obszarze przygranicznym. Autorzy projektów przeprowadzili

też tygodniowe szkolenia dla przyszłych trenerów dotyczące metod edukacji międzykulturowej.

Zwieńczeniem obu projektów są wystawy. Pierwsza z nich miała miejsce w Domu Edyty Stein we Wrocławiu, obecnie gości ona w libereckim V-Klubie, gdzie będzie ją można zwiedzać do 19 kwietnia. (kor)

Plakat libereckiej wystawy.

Tkanina artystyczna

W Galerii pod Wieżą w Karwinie-Frysztacie (wejście przez Miejskie Centrum Informacji) oglądać możemy bardzo ciekawą wystawę niecodziennych tkanin autorstwa Ewy Damborskiej. Artystka przedstawia obok swoich kilku dawniejszych prac swoją najnowszą twórczość, która odzwierciedla najnowsze kierunki w tej dziedzinie sztuki. Korzystając z tradycyjnych materiałów – lnianych nici, wełnianej przędzy, bawełny, tworzy swoiste kompozycje, w tym przestrzenne. Od 1978 roku, kiedy to po raz pierwszy wzięła udział w międzynarodowym sympozjum sztuki włókna w Kowarach rozpoczęła się jej fascynacja tkaniną. Po prywatnym studium pod kierunkiem prof. Ewy Paradowskiej-Werszler z ASP we Wrocławiu, regularnie bierze udział w wystawach i konkursach zdobywając wiele nagród, w tym dwukrotnie Grand Prix – w 2001 i 2008 roku na międzynarodowych biennale „Z krosna do Krosna” w Krośnie. W 2004 roku reprezentowała RC na XI Międzynarodowym Triennale Tkaniny Artystycznej w Łodzi – najbardziej prestiżowej imprezie tego typu sztuki na świecie. Jak sama mówi:

Fot. WLADYSŁAW OWCZARZY

Prace można oglądać do 14 kwietnia.

„Tkanina zafascynowała mnie dlatego, że skłania do koncentracji uwagi, nie znosi estetycznych »krzyków«. W swej istocie wytwarza równowagę pomiędzy rzemiosłem, własną

techniką i artystyczną misją”. Wystawę można oglądać do 14 kwietnia, od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-18.00 oraz w soboty, od godz. 8.00 do 13.00. (o)

Czy ktoś jeszcze wierzy w cuda?

Czy można w ciągu jednej minuty stracić trzy gole? Można, o czym przekonali się hokeiści Trzyńca. Stalownicy we własnej hali skompromitowali się z Pardubicami, przegrywając w czwartym ćwierćfinałowym pojedynku 0:5. W serii granej do czterech zwycięstw prowadzą Pardubice 3:1 i są o krok od awansu do półfinału. Jutro w Pardubicach odbędzie się piąty pojedynek.

O ile sobotni, trzeci mecz tej serii, dobiegł aż do dogrywki, o tyle niedzielną konfrontacja stała pod znakiem dużej przewagi Pardubic. Trzyński zegarek zepsuł się w 8. minucie pierwszej tercji, kiedy to gospodarze w trakcie 56 sekund stracili trzy bramki. Fatalnie spisali się głównie trzyńscy obrońcy, ale rumieńcem wstydu oblał się też bramkarz Tomáš Duba. Po drugim trafieniu Dubę w bramce zmienił Peter Hamerlík, który nie zdążył się jeszcze rozejrzeć, a już wyławił krążek z siatki. Zabójczą minutę w wykonaniu gości zakończył trzeci golowy strzał Špirki. – Te trzy bramki przesądziły sprawę – przyznał po meczu trener Trzyńca, Břetislav Kopriva. Kolejne dwie odsłony dogrywały się z przymusu, w dodatku z upływem czasu na lodowisku robiło się coraz bardziej nerwowo. – Szarpały nami emocje, to prawda. Byliśmy rzeczywiście w kiepskich nastrojach – powiedział napastnik Jozef Balej, który w końcówce meczu wdał się w pojedynek bokserki z jednym z młodych pardubiczkich hokeistów. Wygrał przez nokaut, ale było to takie zwycięstwo przez łzy.

Kapitan trzyńskiej ekipy, Jan Peterek, nie składa broni. – Chce-

Pod bramką Dominika Haška trzyński obrońca Daniel Seman.

my jeszcze zdramatyzować losy tej serii. Na pewno nie pojedziemy do Pardubic w wisielczych nastrojach – zapewnił 39-letni napastnik. W awans Trzyńca do półfinału mało kto jednak wierzy. Kibice w trzeciej tercji niedzielnej meczu okrzykami „Marek ven” dali upust swojej frustracji. Trener i dyrektor sportowy klubu, Pavel Marek, nie zasługuje jednak na takie traktowanie, bo wraz

z Břetislavem Koprivą przygotował maksymalnie zespół do ćwierćfinałów. Z ławki na błędy indywidualne, w rodzaju dzieciennego kiksusa Mario Cartelliego z 8. minuty, żaden trener na świecie nie ma wpływu.

TRZYŃCIE PARDUBICE 0:5

Tercje: 0:3, 0:1, 0:1. Bramki i asysty: 8. Zohorna (Sýkora, Pivko), 9. Kolář

I. (Stary), 9. Spirko (Somík, Kolář II.), 29. Cetkovský (Kočí, MacKenzie), 60. Piša (Koukal). Trzyńec: Duba (9. Hamerlík) – Zíb, Hrabal, Cartelli, Seman, Malec, Andersons, Patil, Lojek – Růžicka, Bonk, Kohn – Květoň, Peterek, Martynek – Balej, Polanský, Tomas – Pospíšil, Polák, Kanko.

JANUSZ BITTMAR

W SKRÓCIE

PECHOWY WYSTĘP SKOCZKÓW. Podobnie jak Adam Małysz w konkursie indywidualnym, także polska kadra skoczków uplasowała się w Planicy tuż za podium konkursu drużynowego w lotach. Biało-czerwoni w składzie: Adam Małysz, Kamil Stoch, Stefan Hula i Łukasz Rutkowski mieli duże szanse na zdobycie brązowego medalu, wszystko zniweczył jednak fatalny skok Łukasza Rutkowskiego. Kiedy wszyscy skakali powyżej 200 m, Rutkowski wyładował na 143. metrze. W zawodach drużynowych triumfowali Austriacy wyprzedzając ekipy Norwegii i Finlandii.

ORŁY PRZEGRZAŁY PIERWSZY PÓŁFINAŁ. W grupie wschodniej II ligi hokeja na lodzie rozpoczęła się w weekend faza półfinałowa. Zespół Orłowej przegrał w niedzielę na wyjeździe z Wałskim Międzyrzeczem 2:3 w karnych. Bramki strzelali – dla gospodarzy: 13. Růčka (Dvořák P.), 25. Bokroš (Sochorek), dla Orłów: 32. Studený (Štefanka, Potočný), 57. Dušek (Goláb). Dziś (18.00) w Orłowej odbędzie się drugi mecz.

ORANGE EKSTRAKLASA. Wyniki 21. kolejki: Arka Gdynia – Cracovia Kraków 2:0, Piast Gliwice – Polonia Bytom 1:0, Wisła Kraków – Lechia Gdańsk 3:0, Zagłębie Lubin – Polonia Warszawa 2:0, Legia Warszawa – Śląsk Wrocław 1:1, Korona Kielce – Odra Wodzisław 1:1, Lech Poznań – Jagiellonia Białystok 2:0, Ruch Chorzów – GKS Bełchatów 1:0. Lokaty: 1. Wisła Kraków 44, 2. Lech Poznań 42, 3. Legia Warszawa 39 pkt. (jb)

Zmarnowane okazje lubią się mścić

ILIGA

OSTRAWA CZ. BUDZIEJOWICE 0:1

Do przerwy: 0:1. Bramka: 22. Horejš. Sędziował: Královec. Widzów: 9317. Ostrawa: Baránek – Řezník, Bolf, Neves, Tchuř – Lukeš, Marek, Lička – Zeher (46. Vydra), Varadi (77. Wojnar), Mičola (65. Strnad). W witkowskim azylu Baník gra kiepsko. Podopieczni trenera Miroslava Koubka stracili komplet punktów z zespołem walczącym o uratowanie pierwszoligowej skóry. O zwycięstwie Dynama przesądziła jedna dobra akcja z rzutu wolnego. Lokaty: 1. Sparta 42, 2. Teplice 40, 3. Jablonec 40, 4. Ostrawa 36 pkt. Jutro: Bohemians – Ostrawa (17.30).

II LIGA

KARWINA – ZLIN 2:3

Do przerwy: 1:2. Bramki: 39. Pavlík, 90. Kostoláni – 7. Kroupa, 14. Žůrek, 68. Lukaščík. Sędziował: Paták. Widzów: 2424. Karwina: Kafka – Hoffmann, Suchý, Buryán, Staš – Ciku (82. Jursa), Kostoláni, Pavlík, Fícek (74. Milosawljew) – Opic, Mišinský. Źle zastawione pułapki ofsajdowe pomogły gościom do komfortowego prowadzenia 2:0. Karwinicy doskonale znali mocne strony Zlina, pomimo to pozwolili rywalowi dwukrotnie uderzyć z kontry. Rumieńców nabrała gra gospodarzy dopiero w końcówce pierwszej połowy. Pavlík z rzutu wolnego obniżył na 1:2 i przed zejściem do szatni wykresał iskierkę nadziei. Druga odsłona stała pod znakiem zmarnowanych szans

Karwiny. Oko w oko z bramkarzem Skácelem nie dali rady Mišinský, Opic, w dobrych pozycjach spudłowali też Buryán i Ciku. Grom z jasnego nieba dobił Karwinę w 68. minucie, po kiksie bramkarza Jakuba Kafki do pustej siatki trafił zmiennik Lukaščík. W doliczonym czasie gry Kostoláni złagodził już tylko oblicze porażki. Zlin wiedział, że tego meczu nie może przegrać. Zdobywca drugiej bramki, zliński napastnik Libor Žůrek, nie krył dużego zadowolenia. – W Karwinie nie wygrywa się łatwo, bo to dobry zespół. Błyskawiczne dwie bramki z kontrataków nie były dziełem przypadku, właśnie w ten sposób chcieliśmy zagrać w pierwszej połowie. I udało się – powiedział „Głowski Ludu” najszybszy piłkarz biegający po drugoligowych boiskach w RC.

WITKOWICE TRZYŃCIE 0:0

Sędziował: Býma. Widzów: 480. Trzyńec: Lipčák – Lisický, Chlebek, Kuděla, Martinčík – Malif, Maroš (66. Joukl), Ceplák, Kobylík (90. Hupka), Eismann – Doležal (90. Matuš).

Jednym słowem koszmar. Trzyńczanie na boisku ostatniego klubu tabeli nawet nie wystrzelili w światło bramki. Był to typowy mecz pod hasłem: przegra ten, kto pierwszy popełni błąd. A błędu nikt nie chciał popełnić, co przełożyło się na asekuracyjny i nudny futbol. – Nie był to z naszej strony udany mecz – przyznał nam asystent trenera Trzyńca, Karel Kula.

Lokaty: 1. Ujście n. ě. 44, 2. Zlin 43, 3. Hradec Kr. 41,... 6. Trzyńec 27, 9. Karwina 23 pkt.

DYWIZJA

ORŁOWA – BRUMOW 3:1

Do przerwy: 1:0. Bramki: 20. i 57. Urban, 49. Förster – 90. Bartozel. Orłowa: Szarowski – A. Věčorek, Prčík, Sochora, F. Kadlčák – Kušník, Förster, Šebek (71. Bajzath), Z. Kadlčák (90. Skácelík) – Urban, T. Věčorek (81. Trlifaj).

Slavia nie mogła sobie wymarzyć lepszego debiutu przed własną publicznością. Beniaminek z Brumowa miał niewiele do powiedzenia i przegrana 1:3 jest dla tego zespołu jeszcze miłosiernym rezultatem. Bliżsi hat tricka był Jan Urban, który w 79. minucie przy stanie 3:0 z rzutu karnego przestrzelił bramkę, próbując zaskoczyć golkipera technicznym strzałem w stylu Panenki. Orłowianie pokazali bardzo dobry futbol. Szybki, pomysłowy i efektywny.

PORUBA HAWIERZÓW 1:1

Do przerwy: 0:0. Bramki: 71. Lokša – 63. Galajda. Hawierzów: Pacanovský – Valový, Šáblík, Aniol, Schovajsa – Sittek, Dittrich, Husárik, Václavík – Galajda (78. Pristáš), Voznica (87. Pištěk).

Indianie w pogoni za spokojną strefą tabeli stracili kolejne punkty. Goście dogrywali mecz w dziewiątkę, po czerwonych kartkach Schovajsy i Sittka. Właśnie po faulu Schovajsy gospodarze z karnego wyrównali na 1:1. Hawierzowski ze-

spół osłabił dodatkowo Sittek, który oprócz bezprzeznacznych piłkarskich walorów słynie też z poniekąd delikatnej psychiki.

Lokaty: 1. Szumperk 36, 2. Zlin B 35, 3. Jakubczowice 34,... 8. Orłowa 24, 15. Hawierzów 14 pkt.

M. WOJEWÓDZTWA

CZ. CIESZYN FRYDLANT 0:1

Do przerwy: 0:1. Bramka: Šigut. Cz. Cieszyn: Gradek – Pietroszek, Blažek, Rac, Popelka (46. Javorek) – Hradečný, Kantor, Mendrok, Fizek – Zabelka (70. Bela), Šmahaj (85. Ganderák).

Nie tak wyobrażali sobie wiosenny start piłkarze IRP. Sztuczna trawa w Trzyńcu była sprzymierzeńcem drużyny przyjezdnej. Frydlant po błędzie obrony strzelił pierwszego gola i zabarykadował się pod własną bramką, grając w ustawieniu 7-3-0.

OLDRZYSZÓW B. OLBRACHCICE 1:0

Do przerwy: 1:0. Bramka: Wicha. Olbrachcice: Hekera – Čoček, Neuman, Szmek, Vágner – Stachel, Kulhánek (59. Šlachta), Miczka (71. Kluz), Dorozlo – Goj, Wojtyna (65. Hornáček).

Na boisku, nadającym się raczej do hodowli ziemniaków, technicznie grający Baník był bez szans. Nie pomogły nawet zmiany, na które zdecydował się w II połowie trener Tomáš Červenka. Trzy punkty zapewnił defensywnie nastawionym gospodarzom Wicha, po dośrodkowaniu z prawej flanki.

HAJ – BOGUMIN 1:1

Do przerwy: 0:0. Bramki: Šubrt – Gábor. Bogumin: Šajer – Pluta, Prokš, Košťál, Trvdý – Ciesarik, Kubinski, D. Štverka, Bajer (70. Foltyn) – Kratka (80. Ducar), Gábor (78. Šiler).

Wbrew oczekiwaniom boguminiacy dobrze rozpoczęli wiosenną rundę, remisując w wyjazdowym pojedynku z ambitnym Hajem. Bramkę na wagę remisu zdobył w 65. minucie z kontry Gábor, w momencie, kiedy sędzia dał gościom przywilej korzyści po faulu w środku pola. Haj po dwóch czerwonych kartkach dogrywał mecz w dziewiątkę.

PIOTROWICE FRENZTAT 3:1

Do przerwy: 2:0. Bramki: Juroszek, R. Bielan, Šuster – Košlík. Piotrowice: Mrkva – P. Klimek, Suchánek, Bernatík, Reichl – Miko, R. Bielan, Lukan, Hanusek (76. Kumpán) – Juroszek (86. Skřížovský), Šuster.

Lokomotywa gładko uporała się z Frenzstatem, przesądając o zwycięstwie już w pierwszej odsłonie. Na pierwszego gola czekano do 17. minuty. Juroszek z dośrodkowania Miki na dwa razy wpakował piłkę do siatki. Kolejne gole dołączyli Bielan (głową) i Šuster (przelobował bramkarza), goście skorygowali wynik z karnego.

Lokaty: 1. Liskowice 41, 2. Czeladna 30, 3. L. Piotrowice 29,... 10. Bogumin 21, 12. Cz. Cieszyn 20, 15. Olbrachcice 13 pkt.

JANUSZ BITTMAR